

<http://dx.doi.org/10.16926/zc.2017.43.23>

Roland DOBOSZ
Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

**[rec.] Walczak M., Gębicki C., Wojciechowski W.,
Świerczewski D., *The fauna of planthoppers and
leafhoppers (Hemiptera: Fulgoromorpha et
Cicadomorpha) in the city of Częstochowa. The
Monograph, „Annals of the Upper Silesian Museum
in Bytom, Entomology”, No. 24–25, pp. 191, Bytom
2016***

Praca zawiera wyniki badań faunologicznych, prowadzonych w latach 2005–2016 w ekosystemach i siedliskach przyrodniczych miasta Częstochowy, i jest kontynuacją oraz uzupełnieniem wydanego w 2014 r. opracowania pt. *The communities of Planthoppers and Leafhoppers (Hemiptera: Fulgoromorpha et Cicadomorpha) inhabiting selected plant associations in Częstochowa city and its buffer zone*, która w całości poświęcona była analizie zoocenologicznej zgrupowań piewików, związanych z określonymi typami zbiorowisk roślinnych. Recenzowana praca omawia jakościowy aspekt zgrupowań tych pluskwiaków, kładąc nacisk na precyzyjną lokalizację występowania wszystkich wykazanych w badaniach okazów. W większości przypadków uwzględniono nawet formy larwalne. Zgromadzone bardzo obszerne i szczegółowe informacje poszerzą w istotnym zakresie bazę danych Krajowej Sieci Informacji o Bioróżnorodności (KSiB), w tym nadal nieliczne jeszcze dane o cykadofaunie miejskiej. Każdy z 283 gatunków został scharakteryzowany pod kątem ekologicznym i chorologicznym, dodatkowo występowanie rzadszych gatunków zilustrowano 32 mapkami (w systemie UTM). Po raz pierwszy w literaturze krajowej podjęto próbę określenia stopnia zależności poszczególnych gatunków piewików od siedlisk antropogennych i urbicenoz. Wyznaczono liczną grupę urbicenofilów (nie wykazano urbicenobiontów) – preferujących zbiorowiska odkształcone i poddawane antropopresji (zasiedlających zwłaszcza roślinność trawiastą), o podwyższo-

nej liczebności populacji, formy urbiceneutralne – spotykane równie licznie zarówno w siedliskach miejskich, jak i naturalnych, oraz urbicenoksena – których liczebność populacji w mieście maleje, aż do pełnej ich ekstynkcji. Łącznie wykazano obecność aż 62 gatunków urbicenofilnych, co stanowi 22% miejskiej cykadofauny. Do tej grupy należały czułe bioindykatory antropogenicznych przemian siedlisk miejskich i urbicenozy. Miarą cennej przyrodniczej obszaru miejskiego Częstochowy, a także charakteryzującej go mozaikowości siedlisk, jest obecność 36 gatunków rzadkich i bardzo rzadkich oraz aż 12 nowych dla fauny Polski. Dzięki przeprowadzonym badaniom cykadofauna Częstochowy zalicza się obecnie do jednej z najlepiej poznanych faun miejskich, ponieważ wykazano tutaj aż 51,3% fauny krajowej oraz prawie 70% cykadofauny Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Badaniami faunologicznymi objęto także najcenniejsze przyrodniczo ekosystemy Częstochowy, w tym „Trzęślicowe łąki pod Wałaszczkami” (proponowany rezerwat na obszarze Natura 2000), „Młakę w Błesznie” oraz proponowane rezerваты leśne „Gąszczyk” i „Kokocówka”. Dodatkową zaletą tej pracy jest także zamieszczona na końcu czytelna tabela zbiorcza gatunków oraz fotografie barwne wybranych, rzadziej spotykanych piewików.